

9. Prvi ženski center

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

18. Apr. 2020

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Ko je molil ob truplu gospe Dolores, zavitem v mrtvaški prt, je sin razmišljal, kako veliko izgubo to predstavlja za prve ženske, ki so se pridružile Opus Dei.^[1] Bog je vedel več. K sebi je vzel dušo v cvetu svetosti in iz te žrtve napravil

plodovit začetek apostolskega dela, ki ga je pričakoval ustanovitelj.

Ko je Paco Botella, ki je živel v stanovanju na Ulici Martínez Campos, izvedel za babičino bolezen, je šel v center Diego de León povprašat, kako se počuti. Obzirno je odprl vrata izbe in v poltemi razložil posteljo. Bolníca je bila videti zelo slabotna in shirana od vročine. Vtem se gospa Dolores ozre proti vratom, in ko vidi, da je tam Paco, mu reče: »Gotovo ti je Carmen povedala, da sem tukaj! Posušaj, Paco! Zate imam veselo novico: tvoja sestra Enrica je zdaj že moja vnukinja.«^[2]

To je bilo zanj res prijetno presenečenje. Nekaj tednov prej je bil v Valenciji in se je po očetovem naročilu pogovoril s svojo sestro. Enrici je predstavil življenje in apostolat Dela, toda ona ga je brez posebnega navdušenja prekinila s pripombo, ki je odražala popolno

nebrižnost: »Občudovanja vredno delo,« zares, ampak z njo naj ne računajo.^[3] Paco ji je poskusil prebrati neko točko iz *Poti*. Vse zaman. Razen tega pa so Enrica in drugi člani družine knjigo poznali, saj jim jo je Paco podaril že prejšnje leto. (Omenjena točka je bila tista, ki se začne z besedami: ***Ženska je močnejša od moškega in bolj zvesta v trenutkih trpljenja.***)^[4]

Enrica je bila ena izmed valencijskih deklet, ki so se udeležile duhovnih vaj za mlade iz Katoliške akcije v kraju Alacuás v tednu od 30. marca do 5. aprila 1941. Tiste duhovne vaje je v samostanu sester katehistinj vodil Jožefmarija.

Morda je Enrica pomislila, da bi bilo nevljudno, če bi pokazala svojo brezbržnost, potem ko je poslušala pridigarjeve meditacije, pa še njen brat je bil član Dela. Zato je sklenila, da pristopi k Jožefmariju in se

poslovi. Ta korak pa je na njeno srečo spremenil tok njenega življenja.

– Oče, moj brat mi je povedal o Delu, je dejala v pojasnilo in se Jožefmariju sama predstavila.

– ***Jaz pa prosim za tvoj poklic***, ji je odvrnil duhovnik.^[5]

Ob povratku v Madrid je Jožefmarija zamikalo, da bi Pacu povedal o Enricini odločitvi. Še posebej zato, ker se je nekaj tednov prej tako upirala. Vendar se je zadržal. Počakal je nekaj dni in babici prepustil prijetno nalogo, da veselo novico sporoči svojemu vnuku.

* * *

Tistih duhovnih vaj se je udeležila še neka druga mladenka. Ime ji je bilo Encarnación (Encarnita) Ortega in pravzaprav ni dobro vedela, kaj jo je nagnilo k temu, da se je za nekaj dni zaprla v tisto hišo. Morda

radovednost, da bi osebno srečala pridigarja, avtorja knjige *Pot*, na katero je imela še sveže spomine? Njen brat, ki je zahajal v El Cubil, študentski dom na Ulici Samaniego v Valenciji, jo je spodbudil, naj mimogrede pozdravi očeta. Encarniti ni bilo kaj dosti do tega – kaj pa naj bi mu imela ona povedati?

Prvi dan duhovnih vaj so udeleženske v kapeli čakale na prihod duhovnika. Takrat se je zgodilo, pripoveduje Encarnita, da je ustanoviteljeva osebnost nanjo napravila globok vtis: »Njegova povsem naravna zbranost, njegov poklek pred tabernakljem in način, s katerim nam je osvetlil uvodno molitev na začetku meditacije, nas spodbujal k zavedanju, da je Gospod tam navzoč, da nas gleda in posluša. Vse to je povzročilo, da sem nemudoma pozabila na svojo željo poslušati vélikega govornika ter je namesto nje stopila v ospredje potreba, da bi

poslušala Boga in bila velikodušna do Njega. Premagala sem lenobo in šla iz vljudnosti pozdravit očeta.«^[6]

Po prav kratkem uvodu ji je Jožefmarija pojasnil, kaj je jedro sporočila Opus Dei: prizadevanje za posvečevanje pri delu, kontemplativno in apostolsko življenje sredi sveta, božje otroštvo ... Tudi njo je obšel nenaden preplah in negotovost, ko je osuplo poslušala, kar ji je razlagal duhovnik. Zavedala se je, da je šlo za nekaj čudovitega, bilo pa jo je strah, da bi Bog od nje zahteval vse. Tako se je odločila za oster zaščitni ukrep in sklenila, da se ne bo nikoli več srečala s tem duhovnikom. »A kljub tej odločitvi,« nam pripoveduje, »nisem več mogla mirno spati in tudi skoraj nič jesti. Videla sem, da Bog potrebuje pogumne ženske za uresničitev svojega Dela na zemlji, in do tega sem prišla preko njegovega ustanovitelja, ne da bi vedela, zakaj

... To misel sem ves čas živo nosila v sebi.«^[7]

Odtlej je skušala »božji klic odgnati daleč od sebe«. Če se je zaprla v sobo, je začutila potrebo po svežem zraku. Tedaj je šla ven in se sprehajala med pomarančevci na samostanskem vrtu, a tiste misli si ni mogla izbiti iz glave. Vse je bilo zaman. Nič ni pomagalo. Niti v kapeli se ni mogla obraniti pred pridigarjevo prodorno besedo, ki se ji je kakor ostra puščica zasadila v srce.

Nekega dne, ko je bila na vrsti meditacija o Gospodovem trpljenju, je duhovnik dogodke prenesel v sedanjost. Opisoval je prizor na vrtu Getsemani. Jezusova molitev, prežeta z občutki samote in zapuščenosti; ko čuti, da se nadenj zgrinjajo človeške podlosti in grozovito zlo greha; kako ga teži strašno breme vsega, kar bo moral prestati, da celo potí krvavi pot.

Poslušalke so prevzete ob duhovnikovih besedah spremljale Gospodove korake, kot pripoveduje Encarnita: »In nato nam je dejal: ***Vse to je pretrpel za tebe. Ti, ki nočeš storiti tega, kar te prosi, imej vsaj toliko poguma, da pogledaš tabernakelj in mu rečeš: Tega, kar me prosiš, se mi ne ljubi storiti!***

Zatem nam je tako živo prikazal bičanje, da se nam je zdelo, kot da smo dejanske priče tistega dogodka. In še kronanje s trnjem in Jezusa s križem na ramenih in vsako izmed muk Gospodovega trpljenja ... Po vsaki posebej je spet ponovil: ***Vse to je pretrpel za tebe. Bodi vsaj toliko pogumna in mu reci, da se ti tega, kar te prosi, ne ljubi storiti!***

Po koncu meditacije, ko sem poskušala izoblikovati kak sklep, se je nekdo dotaknil moje rame in mi dejal: Kliče te gospod Jožefmarija.«^[8]

Ni bilo treba, da bi jo duhovnik karkoli vprašal. Encarnita ga je prehitela in mu rekla, da je pripravljena na vse. Tedaj je oče začel izpostavljati težave. Življenje, ki ga je nameravala izbrati, bo trdo. Uboštvo – težko. Odpoved lastnim okusom – popolna. In biti mora pripravljena, da odpotuje daleč proč od domovine, in morala se bo posvečevati pri delu, tako da bo junaško dokončala tudi najdrobnejše naloge svojih vsakodnevnih opravil.

* * *

V prvem tednu avgusta 1940 se je Jožefmarija mudil v Leónu, kjer je vodil duhovne vaje za duhovnike te škofije. Njegov prijatelj gospod Eliodoro, župnik pri sv. Janezu de Renueva, je poznal neko dekle z imenom Nisa (Narcisa González Guzmán), ki je hodila k njemu k spovedi. Bila je mladostnega in športnega duha, študirala je jezike in

rada se je elegantno oblačila. Morda bi lahko razumela Delo – zakaj pa ne? Župnik ji je povedal, da je avtor *Poti*, knjige, ki jo je Nisa rada prebirala, prišel v León. Opogumila se je in gospod Eliodoro se je dogovoril za srečanje.

Nekega dopoldneva v tistih avgustovskih dneh je mladenka stopila na dvorišče škofijskega dvorca. Povzpela se je v prvo nadstropje in v eni izmed dvoran, v ogromni sobani, nekoliko živčna počakala. Kmalu se je prikazal duhovnik srednje postave in pristrčnega videza. Stopil je k njej in ji kar na lepem zastavil vprašanje, ki jo je zmedlo:

– Hči moja, imaš zelo rada našega Gospoda?

– Da, ne vem, je medlo odgovorila Nisa.^[9]__

Nato je duhovnik prešel k bistvu. V nekaj jasnih in slikovitih stavkih ji je skiciral Delo. Medtem ko ga je pozorno poslušala in je on govoril o notranjem življenju in apostolatu, o nenavezanosti in pokorščini, je Niso zaskrbelo, ali ni šla malce predaleč ter je morda s svojim belim poletnim krilom in živordečo jakno preveč izstopala v tistem resnobnem cerkvenem salonu. Nezavedno je namignila na vprašanje o načinu oblačenja. Duhovnik je v hipu prestregel njeno misel. Glede tega naj si ne dela skrbi, ji je pojasnil s kančkom humorja – samo da se ne oblači kot »ptičje strašilo«. ^[10]

Na koncu se je odzvala precej podobno kot sta se Enrica in Encarnita, kakor nam sama pripoveduje. Toda oče kljub njihovemu molku in prvim odklonilnim odgovorom ni izgubil upanja. Bil je nadnaravno trmast ter je še dalje molil in se mrtvičil za tista

dekleta. »Pogovor z očetom,« pravi Nisa, »je name naredil globok vtis. Tisto se mi je zdela ambiciozna izročitev Bogu, ki pa je v tistem trenutku nisem bila pripravljena storiti. Ko sem odhajala iz škofijskega dvorca sem si mislila: To je čudovito, lahko bi bilo nekaj zame, vendar se ne čutim dovolj močno [...].

Prepričana sem, da je oče molil zame in se do mene vêdel tako, kot je mojemu značaju ustrezalo: ničesar več mi ni rekel. Jaz pa sem še naprej brala *Pot*, tako da sem jo nazadnje znala že skoraj na pamet. Vsakič ko sem prebrala katero izmed njenih točk, se je v meni nekaj zganilo in pripomoglo k mojemu dozorevanju v ljubezni do Boga, o kateri mi je na prvem srečanju govoril oče, in to me je spodbudilo, da sem se na klic odzvala.«^[11]

Aprila 1941 se je Nisa odpravila v Madrid in v centru Diego de León

očeta zaprosila, da bi bila sprejeta v Opus Dei.

* * *

Deset let po začetku dela med ženskami si je Jožefmarija še vedno prizadeval spraviti to dejavnost v tek z zavzetostjo in navdušenjem kakor v prvih trenutkih. Vnaprej je vedel, da je razvoj Dela zaradi svojega božjega izvora podvržen čisto drugačni logiki od tiste, ki velja za človeške podvige. In v luči tega nauka, ki se ga je pošteno naučil, je gledal tudi na prve ženske poklice:

Božja logika, hčere in sinovi moji, pogosto ne sovпада z ubogo in žalostno človeško logiko. Zato srečujemo ovire, notranje in zunanje, ko se trudimo ljubiti in izpolnjevati presveto Gospodovo Voljo. Zaradi tega so tudi prvi poklici – in od časa do časa se bo to dogajalo – terjali krvavo ceno, kajti učenec ni nad Učiteljem.^[12]

Sredi neprestanega in nadležnega obrekovanja se je moral ustanovitelj, poleg porajajočega se apostolata med ženskami, ukvarjati s tisoč stvarmi. Jožefmarija jih je izobrazil v duhu Opus Dei v nekaj kratkih mesecih, od avgusta 1941, ko je imel za svoje hčere duhovne vaje v hiši Diego de León, do trenutka, ko so bile zmožne urediti center za apostolsko širitev. Oče – neutruden, optimističen in očetovski – je skušal v njih vzbuditi novo hrepenenje, obenem pa krepil njihovo upanje. Oktobra je pisal članicam v Madridu:

Naj Jezus obvaruje moje hčere.

Vse, kar je kaj vredno, je težko. In Gospod vam v tem zadnjem času daje okušati drobne nevšečnosti. Vendar smo že skoraj na cilju.^[13]

Nisa se je vrnila v León in čakala trenutka, ko bo odprt prvi center. Iz Madrida so ji pisale vsak teden,

včasih pa je prejela pismo tudi od očeta:

Morda bi bilo koristno, ji Jožefmarija sporoča novembra 1941, da prideš, še preden bo center odprt, da bi ga pomagala opremiti; čeprav bo oprema precej skromna. Dobro bi bilo, da mi poveš, ali boš lahko prišla, zato da te obvestimo, ko pride čas.

Veliko prôsi in k temu spodbujaj tudi druge: s pomočjo molitve bomo prišli, kamorkoli bo treba. Priporočaj tamkajšnji »Devici Mariji del Camino« svojo in vseh nas pot. Bodi zelo zadovoljna.^[14]

Meseci so minevali, hiše pa ni in ni bilo. Jožefmarija jo je potreboval in primanjkovalo mu je osebja, saj je bilo takrat v Delu le nekaj članic.

Končno so našle bivališče in se tja vselile v prvih dneh julija 1942. Bila je to vila na Ulici Jorge Manrique, številka 19, v madridski četrti El Viso.

Imela je dve nadstropji, klet in vrt. Sobe so bile brez pohištva, stene pa povsem gole. Jožefmarija je takrat pridigal na duhovnih vajah v Segovii, vendar ni pozabil nanje.^[15] Kakor hitro se je vrnil od tam, se je posvetil svojim hčeram in jim v dušo vtisnil prve nasvete: zvesto in nadvse ljubeče izpolnjevanje norm pobožnosti ter družinskih in službenih obveznosti, nadnaravni pogled v vseh stvareh, pa še iskrenost brez potuhe.

Na direktorico centra – tako jih je učil – naj gledajo z vzvišenim čutom, ki se dviga nad zgolj človeško raven, ter naj zaupajo, da predstavlja Boga, in naj se ne zadržujejo ob presojanju njenih sposobnosti ali talentov, njene starosti ali temperamenta. Naj se jim ne zgodi tako kot kmetu, ki ni hotel moliti k enemu od svetnikov v vaški cerkvi, ker je videl, kako so njegov kip izrezljali iz debla neke češnje.

Poznal sem tisto češnjo! se je
izgovarjal.^[16]

Biti bodo morale prosojne.
Popolnoma iskrene. **Divje iskrene,**
ne pa iskreno divje, jih je opozarjal.
(Krepost iskrenosti je namreč
ustanovitelj vedno poudarjal.) Čez
nekaj dni je prispelo pohištvo za
pisarno direktorice: miza, trosed,
omara s policami ... Miza je bila še
čisto nedotaknjena, ko se je po
nesreči prevrnil črnilnik in jo za
vedno zaznamoval z neizbrisnim
madežem. Oklevale so, ker očeta niso
hotele užalostiti, vendar so mu po
premisleku vseeno povedale, kaj se je
zgodilo.

Sploh se ne opazi, je pripomnil
Jožefmarija in skušal optimistično
prikriti grdoto madeža. Ne moti me,
če uničite kakšno mizo – jo bomo že
popravili. Veliko pa mi je do tega, da
ste vedno zelo iskrene.^[17]

Oče je nenehno skrbel zanje. Bile so navzoče v njegovi molitvi. In še bolj, če je mogoče, je bil do njih pozoren, kadar je moral iti daleč proč. Tako jim na primer piše iz Pamplone poleti 1942:

Naj Jezus blagoslovi moje hčere in jih obvaruje.

Velikokrat na dan molim za vas. Gospodov pogled počiva na tisti hišici, iz katere bodo izšle tako velike stvari za njegovo slavo.^[18]

V tistem majhnem ženskem centru na Ulici Jorge Manrique je bila kal, ki je predstavljala nič manj kot polovico Dela. Seveda ne po številu, pač pa v upanju na prihajajoče sadove, kot je v *Poti* zapisal ustanovitelj:

Ne sodi po skromnem začetku. Nekoč so me poučili, da se semena, iz katerih bo zrasla enoletna trava, prav v ničemer ne razlikujejo od

semen, iz katerih bodo zrasla
stoletna drevesa.^[19]

Njihova zvestoba milosti in duhu
Božjega dela bo dosegla, da se bo
tista skupinica žensk pomnožila in
bo iz nje zraslo košato drevo v službi
Cerkve. Da bi jim vlil poguma, je
ustanovitelj svojim hčeram kdaj pa
kdaj pokazal, v kaj se bo razvilo Delo,
ko bo napredovalo in se bo v njem
uresničeval božji zakon rasti.

Navadno je oče poudarjal veličino in
junaškost majhnih stvari, drobnih
običajnih opravil, storjenih z veliko
ljubeznijo. Najpogosteje je oče svoje
ljudi spodbujal k vztrajnosti pri
izvrševanju dnevnih nalog, na videz
pustih in brez sijaja. Toda včasih je
vzdramil domišljijo svojih hčera,
razširil njihovo obzorje, da bi jim
orisal vseobsegajoče in raznovrstne
apostolske dejavnosti Dela.

Nekega popoldneva v mesecu
novembru 1942 je prišel v center na

Ulici Jorge Manrique in vse tri, ki so bile takrat v hiši, poklical v čitalnico. Encarnita Ortega pripoveduje: »Čez mizo je razgrnil polo papirja, na kateri so bile predstavljene različne dejavnosti, ki naj bi jih ženska sekcija Dela nekoč izvajala po svetu. Že sledenje očetovim besedam, ko nam je vse to vneto razlagal, je skorajda povzročalo občutek vrtoglavice: kmetijska posestva za podeželske žene, razni centri strokovnega usposabljanja za ženske, dekliški študentski domovi, dejavnosti na področju mode, materinski domovi na različnih koncih sveta, potujoče knjižnice, s pomočjo katerih bo dobro vzgojno branje dostopno tudi najbolj odmaknjenim vasem ... In [...] ko je počasi zlagal tisti papir, je dejal: ***Na vse to se človek lahko odzove na dva načina: prvi način je mišljenje, da gre za nekaj zelo lepega, vendar utopičnega, neuresničljivega; drugi pa je zaupanje v Gospoda, ki nam bo, če***

od nas vse to pričakuje, tudi pomagal to izvršiti. Upam, da se boste odzvale na drugi način.«^[20]

Takšne so bile sanje in bodočnost. Tedanja stvarnost pa je bila precej pusta, zaznamovana z lakoto in napor, prepredena s pomanjkanjem in revščino. Nekega dne, ko je svojim hčeram govoril o uboštvu, je šel skupaj z njimi dol v kuhinjo centra Jorge Manrique, da bi si ogledali, kako je urejena. Treba je bilo paziti na njihovo zdravje, kajti če bi zbolele po lastni krivdi, bi bil to med drugim resen prekršek proti kreposti uboštva. In Jožefmarija jih je vzgajal tako, da tudi pri hrani ne bi nikdar izgubile popolnega zaupanja v našega Očeta Boga.^[21]

Očetova značilna drža je bila izginiti brez zbujanja pozornosti, biti vedno pozoren na druge, prikriti trpljenje in težave z obilno mero dobre volje ter ne pustiti, da mu drugi strežejo.

Komaj zaznavna je na primer sled njegovega tarnanja zaradi telesnih bolečin. Zdelo se je, da je skozi zgodovino hodil po prstih, da ne bi zbujal suma o bolezni in povzročal sitnosti svojim otrokom. Toda podatki kažejo na ponavljajoče se revmatične napade, ki so se pojavljali ob prvem dežju ali ob prvem mrazu. Tako 14. oktobra 1941 iz Léríde piše članom Dela v Madridu: ***Še vedno jemljem kapsule, ker me revma še kar pesti. Kakšno onemoglo kljuse! Veliko molíte za tega ubogega debeluha. Blagoslavljam vas. Mariano.***^[22]

Naslednje leto, novembra 1942, je vodil duhovne vaje v samostanu Parral v Segovii. Dodelili so mu celico, ki je mejila na cerkev, tako da ga je na eni strani le stena ločevala od tabernaklja, na drugi strani pa je slaba dva metra od postelje ležala grobnica dveh menihov iz reda sv. Hieronima. ***Postavili so me med***

Življenje in smrt, je dejal svojim otrokom; in kakor bi se opravičeval, da ne more upoštevati zdravnikovih navodil glede prehrane, pravi: ***Tukaj se ne morem držati predvidenega načrta: jem samo kruh in krompir pa mleko in nekaj zelenjave. Ne morem drugače ob spokorniškem življenju teh svetih mož.***^[23]

Podrobna preiskava podatkov ter to in ono pričevanje iz tistega časa potrjuje, da so bili revmatizem in drugi zdravstveni problemi, ki jih je imel, resnejši, kot so takrat mislili. A če je kdo omenil njegove bolezni, je ponavadi odvrnil: ***Nekaj je pač treba imeti.***^[24] Kolikor je le mogel, je znake svojega bolehanja prikrival, ne da bi jim pripisoval kakšno posebno težo.

Jeseni in pozimi 1942 je zgodaj zjutraj odhajal iz hiše na Ulici Diego de León in se odpravil proti centru Jorge Manrique, da bi tam maševal.

Medtem ko so bile njegove hčere pred mašo pri premišljevalni molitvi, so lahko iz kapele kar sedé videle večji del ceste. Ulica Jorge Manrique je bila en sam klanec – navzdol, če si prišel z Ulice Serrano, oziroma navkreber iz smeri Avenije Castellana. Ko se je bližal čas njegovega prihoda, so vsake toliko pogledovale skozi okno, da bi videle, ko bi se na ulici pojavil oče, in ga ne bi puščale čakati pred vrati.

Prihajal pa je Jožefmarija zmeraj zavit v svoj plašč, šepajoč zaradi revme. Ko je bil že blizu hiše, je njegov korak postajal normalen, in ko je stopil noter ter maševal, se je gibal z lahkoto in povsem okretno. Potem pa, ko je odšel in se po klancu navzgor ali navzdol dovolj oddaljil, da ga več ni bilo mogoče videti, se je spet prepustil šepanju, da bi ublažil bolečino.

Razdalja med centroma Diego de León in Jorge Manrique je zanj pomenila redno pešačenje v času, ko ta predel še ni bil povsem urbaniziran in so bile poti slabo vzdrževane. Ne vemo, kako pogosto je Jožefmarija tja in nazaj hodil peš. Znano pa je, da je uporabljal tudi tramvaj, saj je včasih svoje hčere prosil za kakšno pezeto, da bi se mogel vrniti domov.^[25]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

^[1] María Dolores Fisac Serna, RHF, T-04956/1, str. 8.

^[2] Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 111.

^[3] Prim. Enrica Botella Raduán, RHF, T-04894, str. 4.

[4] *Pot*, št. 982.

[5] Enrica Botella Raduán, RHF,
T-04894, str. 5.

[6] Encarnación Ortega Pardo, RHF,
T-05074, str. 74.

[7] *Prav tam*, str. 75.

[8] *Prav tam*, str. 76.

[9] Narcisa González Guzmán, RHF,
T-04989, str. 1.

[10] Prim. *prav tam*, str. 3.

[11] *Prav tam*, str. 4.

[12] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966*, št.
128.

[13] *Pismo iz Léride članicam Dela v
Madridu*, EF-411021-1.

[14] *Pismo iz Madrida Narcisi
González Guzmán*, EF-411105-1.

[15] Prim. Encarnación Ortega Pardo, RHF, T-05074, str. 57.

[16] Prim. *prav tam*, str. 5.

[17] *Prav tam*, str. 48.

[18] Pismo iz Pamplone članicam Dela v Madridu, EF-420916-2.

[19] *Pot*, št. 820.

[20] Encarnación Ortega Pardo, RHF, T-05074, str. 2.

[21] Prim. Narcisa González Guzmán, RHF, T-04989, str. 27.

[22] Pismo iz Léride članom Dela v Madridu, EF-411014-1. Iz Léride je 20. oktobra pisal nekemu prijatelju: ***Želel sem vas obiskati, preden sem prišel sem. Ni bilo mogoče, ker sem dan pred odhodom iz Madrida še vedno ležal v postelji s to presneto revmo*** (Pismo Vicenteju Rodríguezu, očetu družine Rodríguez-Casado, EF-411020-1). Dne 11. oktobra je vstal

iz postelje, da bi odpotoval proti Zaragozi in Léridi – v očitno slabem zdravstvenem stanju. Prim. Pismo iz Zaragoze članom Dela v Madridu, EF-411012-1. Iz tistega obdobja, okrog leta 1940, se je Jožefmarija spominjal, da mu je babica pripravljala kopel za noge z veliko grobe soli (poročča msgr. Javier Echevarría).

^[23] Pismo iz Segovie Álaru del Portillu in članom Dela v Madridu, EF-421104-2.

^[24] Narcisa González Guzmán, RHF, T-04989, str. 36.

^[25] Prim. Encarnación Ortega Pardo, RHF, T-05074, str. 60.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/9-prvi-
zenski-center/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/9-prvi-zenski-center/) (10. Avg. 2025)